

POSTANOWIENIE

27 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 27 marca 2026 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi J. P. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 25 maja 2023 r., I ACa 626/22 (I WSC 32/25),
wydanego w sprawie z powództwa J. P.
przeciwko A. P.
o rozwód,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 maja 2023 r., Sąd Apelacyjny w Warszawie, wydanym w sprawie z powództwa K. S. przeciwko A. S., o rozwód, na skutek apelacji obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 26 stycznia 2022 r., zmienił zaskarżony wyrok (pkt 1); oddalił apelację powoda w całości oraz apelację pozwanej w pozostałej części (pkt 2); orzekł o kosztach postępowania (pkt 3, 4).

Powód zaskarżył skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wyrok Sądu Apelacyjnego w części, tj. w zakreślonym w skardze zakresie w pkt 1 i pkt 2.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej.

Zgodnie z art. 424⁵ k.p.c., skarga powinna zawierać: oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części; przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie; wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny; uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy; wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto – gdy skargę wniesiono, stosując art. 424¹ § 2 - że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi; wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem. Ponadto skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego.

Jak zaznaczono powyżej skarga jest traktowana jako nadzwyczajny środek prawny. W związku z tym musi spełniać nie tylko wymagania formalne stawiane pismu procesowemu (tak jak to stanowi art. 424⁵ § 2 k.p.c.), ale też rygorystyczne wymogi określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c. (które zostały już wyliczone powyżej). W kontekście każdego z tych wymogów (art. 424⁵ § 1 k.p.c.), należy wskazać, iż ich niespełnienie nie podlega „uzdrowieniu”, lecz skutkuje, z mocy art. 424⁸ § 1 k.p.c., obligatoryjnym odrzuceniem skargi.

Należy wskazać, iż wniesiona skarga nie spełnia wymagania wymienionego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.. Nie uprawdopodobniono wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy.

W doktrynie (przykładowo M. Sieńko [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom I. Art. 1-477(16), red. M. Manowska, LEX/el. 2022, art. 424(5)) i orzecznictwie istnieją już ugruntowane poglądy wskazujące, iż uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody nie polega na przytoczeniu samych twierdzeń o jej zaistnieniu (postanowienie SN z 25 lipca 2006 r., III CNP 40/06). Podnosi się, iż składając oświadczenie o wystąpieniu szkody, skarżący musi wskazać czas jej powstania, postać, rozmiar i adekwatny związek przyczynowy

między tak określoną szkodą a zaskarżonym wyrokiem (postanowienia SN: postanowienie SN z 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05; z 7 kwietnia 2009 r., II CNP 1/09). To zaś oświadczenie powinno być uwiarygodnione przez powołanie i przedstawienie dowodów, jak również innych środków, nieuznawanych przez kodeks za dowody (postanowienia SN: z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05; postanowienie SN z 13 grudnia 2005 r., I CNP 28/05; postanowienie SN z 23 lipca 2006 r., IV CNP 23/06).

Ugruntowane są już poglądy Sądu Najwyższego wykazujące, iż nieuwzględnienie powództwa w żądanej wysokości nie może być utożsamiane z wyrządzeniem szkody (przykładowo jedynie postanowienia SN: z 12 marca 2015 r., II CNP 54/14; z 28 listopada 2016 r., II CNP 24/16). Sąd podziela także stanowisko sprowadzające się do przekonania, że szkoda spowodowana przez wydanie orzeczenia, powinna powstać później niż w dacie wydania orzeczenia (przykładowo jedynie: postanowienie SN z 28 listopada 2006 r., III CNP 46/06).

Konstrukcja przepisów dotyczących skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wskazuje, że ustawodawcy chodziło wyłącznie o szkody, które zostały już wyrządzone. Na skarżącym spoczywa zawsze obowiązek uprawdopodobnienia, że poniósł konkretny uszczerbek majątkowy, nie zaś uszczerbek, który może dopiero w jego majątku wystąpić. Podkreślić zatem należy, że wymóg z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. dotyczy szkody już poniesionej, a nie hipotetycznej (postanowienia SN: z 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05; z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05; z 15 listopada 2011 r., IV CNP 60/11; z 12 marca 2015 r., II CNP 54/14).

Skarżący wskazał, że „szkoda wyrządzona przez Skarb Państwa bezprawiem jurysdykcyjnym w postaci zobowiązania powoda do zapłaty miesięcznie od dnia wydania zaskarżonego wyroku:

- na rzecz pozwanej 1000 zł miesięcznie jako kwot alimentów,
- orzeczenie wysokości udziału ojca K. S. w kosztach utrzymania małoletniego J. S. powyżej kwoty 1250 zł ustalonej w ugodzie i małoletniej M. S. powyżej kwoty 1250 zł miesięcznie co wyrządzało szkodę 1250 zł miesięcznie.” W uzasadnieniu zaś odnoszącym się do uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody skarżący skupił się

na powtórzeniu argumentów, które przywołał we wcześniejszej części uzasadnienia odnoszącym się do podniesionych w skardze zarzutów. Negatywnie również odnosił się do ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie. Wyrazem niewłaściwego uzasadnienia w omawianym zakresie jest następująca konstatacja skarżącego; „W konsekwencji ustalony przez sąd stan faktyczny wykazywał, że powódka była samodzielna ekonomicznie pracując od 2004 i uzyskując wyższe w ostatnich 5 latach małżeństwa wyższe dochody od skarżącego a pomimo tego uznano, że skarżący stosował przemoc ekonomiczną w oparciu o fakt, że majątek odrębny skarżącego był większy niż pozwanej i nie chciał się nim z pozwaną po złożeniu pozwu o rozwód podzielić. Ustalenie faktów ustalających samodzielność ekonomiczną rzekomej ofiary wyklucza przemoc, bo ta wymaga nadużycia zależności.”

Zatem skarżący nie uprawdopodobnił wysokości szkody powstałej po wydaniu orzeczenia przez Sąd Apelacyjny.

Gdyby przyjąć odmienne stanowisko, w przypadku każdego rozstrzygnięcia niekorzystnego w całości lub części dla jednej ze strony, można byłoby, w ramach wypełniania obowiązku wynikającego z w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., wykazywać jedynie wysokość żądania uwzględnionego bądź nieuwzględnionego przez sąd.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., odrzucił skargę.

Piotr Telusiewicz

[r.g.]